

Phẩm 76: PHÁP TÁNH KHÔNG ĐỘNG

Bấy giờ, Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu pháp tánh bình đẳng của các pháp đều là bản tánh không, bản tánh không này đối với các pháp có, pháp không chẳng phải là chủ thể tạo tác, đối tượng được tạo tác, thì tại sao Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, chẳng động nơi thắng nghĩa mà làm việc của Bồ-tát phải làm, đó là dùng Bố thí, Ái ngữ, Lợi hành, Đồng sự đem lại lợi ích cho hữu tình?

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, đúng vậy, đúng vậy, đúng như lời ông nói! Pháp tánh bình đẳng của tất cả pháp đều là bản tánh không, bản tánh không này đối với pháp có, pháp không, chẳng phải là chủ thể tạo tác, đối tượng được tạo tác.

–Này Thiện Hiện, nếu các hữu tình tự biết các pháp đều là bản tánh không thì chư Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác và các chúng Đại Bồ-tát chẳng hiện thần thông làm các việc hy hữu; đó là ở trong bản tánh không của các pháp, tuy không động nhưng khiến hữu tình xa lìa các thứ vọng tưởng điên đảo, an trú nơi các pháp không, giải thoát khỏi khổ về sinh tử, đó là khiến các hữu tình xa lìa tưởng về ngã, tưởng về hữu tình, tưởng về dòng sinh mạng, tưởng về khả năng sinh khởi, tưởng về sự dưỡng dục, tưởng về sự trưởng thành, tưởng về chủ thể luân hồi, tưởng về ý sinh, tưởng về nho đồng, tưởng về khả năng làm việc, tưởng về khả năng tạo nghiệp, tưởng về khả năng khiến người tạo nghiệp, tưởng về khả năng thọ quả báo, tưởng về khả năng khiến người thọ quả báo, tưởng về cái biết, tưởng về khả năng khiến người biết, tưởng về cái thấy, tưởng về khả năng khiến người thấy; cũng khiến xa lìa tưởng về sắc, tưởng về thọ, tưởng, hành, thức; cũng khiến xa lìa tưởng về nhãn xứ, tưởng về nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ; cũng khiến xa lìa tưởng về về sắc xứ, tưởng về thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ; cũng khiến xa lìa tưởng về sắc giới, tưởng về thanh, hương, vị, xúc, pháp giới; cũng khiến xa lìa tưởng về nhãn thức giới, tưởng về nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới; cũng khiến xa lìa tưởng về nhãn xúc, tưởng về nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc; cũng khiến xa lìa tưởng về các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra, tưởng về các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sinh ra; cũng khiến xa lìa tưởng về địa giới, tưởng về thủy, hỏa, phong, không, thức giới; cũng khiến xa lìa tưởng về nhân duyên, tưởng về vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên; cũng khiến xa lìa tưởng về các pháp từ duyên sinh ra; cũng khiến xa lìa tưởng về vô minh, tưởng về hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não; cũng khiến xa lìa tưởng về pháp thế gian, xuất thế gian, tưởng về pháp hữu lậu, vô lậu, tưởng về pháp hữu vi, vô vi, an trú nơi cảnh giới vô vi, giải thoát khỏi khổ về sinh tử. Cảnh giới vô vi tức là các pháp không, nương vào thế tục mà nói là cảnh giới vô vi.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, do không nào mà nói các pháp là không?

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, do không còn các tưởng nên nói các pháp là không.

Lại nữa Thiện Hiện, theo ý ông thì sao? Nếu thân biến hóa lại hóa làm các việc thì việc này lại có thật mà chẳng không chẳng?

Thiện Hiện đáp:

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Các việc biến hóa hoàn toàn

không có thật, tất cả đều không.

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, biến hóa và không, hai pháp như thế là chẳng phải hợp, chẳng phải tan; hai pháp này đều do không-không cho nên là không, chẳng nên phân biệt là không, là hóa. Vì sao? Này Thiện Hiện, vì chẳng phải trong không tánh có không có hóa, hai việc có thể nắm bắt được, vì tất cả pháp là rốt ráo không.

Lại nữa Thiện Hiện, không có sắc nào mà chẳng phải là hóa, không có thọ, tưởng, hành, thức nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có nhãn xứ nào mà chẳng phải là hóa, không có nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có sắc xứ nào mà chẳng phải là hóa, không có thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có nhãn giới nào mà chẳng phải là hóa, không có nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có sắc giới nào mà chẳng phải là hóa, không có thanh, hương, vị, xúc, pháp giới nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có nhãn thức giới nào mà chẳng phải là hóa, không có nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có nhãn xúc nào mà chẳng phải là hóa, không có nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra nào mà chẳng phải là hóa, không có các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sinh ra nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có địa giới nào mà chẳng phải là hóa, không có thủy, hỏa, phong, không, thức giới nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có nhân duyên nào mà chẳng phải là hóa, không có đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có các pháp từ duyên sinh ra nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có vô minh nào mà chẳng phải là hóa, không có hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có Bồ thí ba-la-mật-đa nào mà chẳng phải là hóa, không có Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã, phương tiện thiện xảo, diệu nguyện, lực, trí ba-la-mật-đa nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có bốn Niệm trụ nào mà chẳng phải là hóa, không có bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có pháp môn giải thoát Không nào mà chẳng phải là hóa, không có pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có pháp không bên trong nào mà chẳng phải là hóa, không có pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không

rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đổi khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có Thánh đế khổ nào mà chẳng phải là hóa, không có Thánh đế tập, diệt, đạo nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có bốn Tĩnh lực nào mà chẳng phải là hóa, không có bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có tám Giải thoát nào mà chẳng phải là hóa, không có tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có pháp môn giải thoát Không nào mà chẳng phải là hóa, không có pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có pháp môn Đà-la-ni không nào mà chẳng phải là hóa, không có pháp môn Tam-ma-địa nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có bậc Cực hỷ nào mà chẳng phải là hóa, không có bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có năm loại mắt nào mà chẳng phải là hóa, không có sáu phép thần thông nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có mười lực của Phật nào mà chẳng phải là hóa, không có bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có ba mươi tướng của bậc Đại sĩ nào mà chẳng phải là hóa, không có tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có pháp không quên mất nào mà chẳng phải là hóa, không có tánh luôn luôn xả nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có trí Nhất thiết nào mà chẳng phải là hóa, không có trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có quả Dự lưu nào mà chẳng phải là hóa, không có quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, quả vị Độc giác nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện, không có hạnh Đại Bồ-tát nào mà chẳng phải là hóa, không có quả vị Giác ngộ cao tốt của chư Phật nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

–Này Thiện Hiện, nương vào các pháp như thế mà nêu bày vô số các loại Bồ-đặc-già-la, đó là phàm phu, hoặc Tùy tín hành, hoặc Tùy pháp hành, hoặc Đệ bát, hoặc Dự lưu, hoặc Nhất lai, hoặc Bất hoàn, hoặc A-la-hán, hoặc Độc giác, hoặc Đại Bồ-tát, hoặc Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, tất cả như thế không có pháp nào chẳng phải là hóa.

Các sự biến hóa ấy đều là không.

Khi ấy, Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, các uẩn, các xứ, các giới, duyên khởi, duyên sinh, các chi duyên khởi... thuộc thế gian đều là hóa. Các pháp xuất thế gian như Ba-la-mật-đa hoặc ba mươi bảy pháp phần Bồ-đề, hoặc ba pháp môn giải thoát, hoặc tất cả không, hoặc các Thánh đế, hoặc bốn Tĩnh lự, bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc, hoặc tám Giải thoát, tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ, hoặc pháp môn Đà-la-ni, hoặc pháp môn Tam-ma-địa, hoặc mười địa Bồ-tát, hoặc năm loại mắt, sáu phép thần thông, hoặc mười lực của Phật, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng, hoặc ba mươi hai tướng của bậc Đại sĩ, tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc, hoặc pháp không quên mất, tánh luôn luôn xả, hoặc trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng, hoặc các quả vị do pháp ấy mà đạt được, hoặc vô số các loại Bồ-đặc-già-la nương vào pháp ấy mà nêu bày cũng đâu phải là hóa?

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, tất cả các pháp thế gian và xuất thế gian đều là hóa, nhưng trong đó có pháp là đối tượng được hóa của Thanh văn, có pháp là đối tượng được hóa của Độc giác, có pháp là đối tượng được hóa của Bồ-tát, có pháp là đối tượng được hóa của Như Lai, có pháp là đối tượng được hóa của phiền não, có pháp là đối tượng được hóa của pháp thiện.

Này Thiện Hiện, do nhân duyên này mà nói tất cả pháp đều như biến hóa không sai khác.

Cụ thọ Thiện Hiện lại bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, có quả đoạn trừ, đó là quả Dự lưu, hoặc quả Nhất lai, hoặc quả Bất hoàn, hoặc quả A-la-hán, hoặc bậc Độc giác, hoặc Bậc Như Lai vĩnh viễn đoạn trừ tập khí của phiền não tương tục cũng đâu phải là hóa?

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, các pháp như thế nếu cùng với hai tướng sinh diệt hòa hợp thì cũng đều là hóa.

–Bạch Thế Tôn, pháp nào chẳng phải là hóa?

–Này Thiện Hiện, nếu pháp chẳng hợp với tướng sinh diệt thì đó là pháp chẳng phải hóa.

–Bạch Thế Tôn, pháp chẳng hợp với tướng sinh diệt?

–Này Thiện Hiện, pháp chẳng hợp tức là Niết-bàn. Pháp này chẳng hợp với tướng sinh diệt, vì vậy chẳng phải là hóa.

Cụ thọ Thiện Hiện lại bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, như Thế Tôn đã nói, pháp tánh bình đẳng, tất cả đều không, không có chủ thể tác động, không có hai có thể nắm bắt được, không có pháp nhỏ nào chẳng phải là tự tánh không, thì tại sao có thể nói Niết-bàn chẳng phải là hóa?

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, đúng vậy, đúng vậy! Như ông đã nói, không có pháp nhỏ nào chẳng phải là tự tánh không; tự tánh không này chẳng phải Thanh văn làm ra, chẳng phải Độc giác làm ra, chẳng phải Bồ-tát làm ra, chẳng phải Như Lai làm ra, cũng chẳng phải ai khác làm ra. Có Phật hay không có Phật, tánh nó cũng luôn là không, đấy tức là Niết-bàn. Vì vậy, ta nói Niết-bàn chẳng phải là hóa,

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

chẳng phải thật có pháp gọi là Niết-bàn để có thể nói là không sinh, không diệt
chẳng phải là hóa.

